

SLOVENE

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošlj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petitvstva (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Staroslovenska liturgija ob Adriji.

Pod tem naslovom je priobčil dr. M. Murko v „Oesterreichische Rundschau“ članek, kateri se v svojih izjavah jako loči od običajnih načinov, v katerih se piše o tem predmetu. Držeč se strogo zgodovinskega materiala, prihaja slednjič do zaključkov, ki so vredni, da jih zabeležimo.

Najprej trdi gosp. dr. Murko, da nima država v pravi nobenega vzroka, da bi se vmešavala v tako strogo cerkvena vprašanja. Saj privilegij, ki ga imajo razne hrvaške cerkve, ni državi prav nič nevaren, saj je vse drugo prej, nego protiaustrijski. Če se v začetku XIX. stoletja pritiskali na škofe ali če so morali orožniki braniti novega župnika, ki je začel latinsko maševati, je to umljivo zaradi tedanjih razmer. A nekateri dogodki iz zadnjega časa kažejo, kako država slovanska vprašanja bolj zaradi nevednosti kakor iz drugih razlogov, čisto napačno obravnava.

Glede na razne tendence med Jugoslavlani, ki bi radi privilegij slovanskega bogoslužja raztegnili na vse Slovane, pa pravi dr. Murko: Trezen opazovalec mora priznati, da se z narodnega stališča mnogo precenjuje pomen mrtvega jezika v cerkvi, če je tudi isti zaradi velikega konservativizma slovanskih jezikov narodnemu jeziku še tako blizu. Obred sam v narodnem oziru ne vpliva bogve kako na življenje narodov, zlasti ne v sedanosti, ki ima tako mnogostranske potrebe. Da obredni jezik ne ohrani pred raznarodovanjem, za to imamo dokaze: Armence in Poljake, stotisoč uniranih Mažarov, ki imajo še zdaj slovansko bogoslužje, ki nam razlaga nervoznost Ogrske v vprašanju slovanske liturgije, in slednjič — hrvaške Primorje samo.

Nasproti pa zopet vidimo, kako so se Poljaki z latinskim bogoslužjem uspešno obranili Rusov in Nemcev.

Dr. Murko se spominja energičnih korakov papeža Leona XIII. za slovansko bogoslužje ter pravi tudi o sedanjem papežu Piju X., da je krivično, če se o njem piše, da hoče vzeti Slovanom ta dragoceni zgodovinski privilegij v krajih, kjer so ga doslej že imeli.

Mi bi tem razmotrivanjem pristavili še nekaj misli. Za katoliško cerkev je potrebno, da vzdržuje slovansko bogoslužje s posebnim ozirom na razkolnike, katerim se mora vstop v cerkev olajšati. Angleži na primer pristopajo v katoliško cerkev, ne da bi zahtevali angleškega bogoslužja, ker pristopajo pred vsem zato, ker izprevidavajo, da mora biti katoliška cerkev univerzalna, svetovna cerkev. Na jugu je stvar drugačna. Latinsko bogoslužje smatrajo Jugoslavlani in zlasti razkolniki kot nekaj specifično italijanskega, ker je latinski jezik Italijanom tako blizu, kakor Hrvatom staroslovanski. V krajih, kjer so vajeni slovanskega bogoslužja, se ga ljudstvo drži tako fanatično, da ne bi niti v cerkev hotelo hoditi, ako se mu vzame. V krški škofiji (Veglia) imajo v nedeljo sploh samo pete maše, pri katerih peva vse ljudstvo celo „Slavo“, „Vero“ itd. v staroslovenskem jeziku po starih melodijah. Če bi se jim to vzelo, bi ti ljudje, ki čutijo bolj zunanost obreda, kakor pa

njegov notranji pomen, takoj nastopili z vse strastjo proti novotarjenju. Tudi je gotovo za ljudstvo pobožnost velikega pomena, ako natančno umeva vse, kar izgovarja duhovnik. Nasproti pa daje različnost bogoslužnih jezikov zopet toliko pogoja k hudim prepriom in cerkvenopolitičnim bojem, da je umljiva tendenca cerkve po enotnem, neizpremenljivem cerkvenem jeziku.

Dr. Murko pravi, da je ohranitev slovanskega bogoslužja ob Adriji zagotovljena stvar. Kolikor moremo mi objaviti iz svojih lastnih informacij na merodajnih mestih, to njegovo sodbo potrjujemo. O bogoslužju na posameznih krajih pa se bo v kratkem še natančneje določilo. Da bi se privilegij razširil, na to ni misliti in bi dalo povod zopet nepreglednim težavam. Da se pa onim, ki ga imajo, ne bo vzel, je tudi gotovo.

Dr. Murko je objavil jako zanimivo epizodo iz zgodovine slovanskega bogoslužja, Razširilo se je rimsko-slovansko bogoslužje zadnji čas edino le v Črni gori, katera je dobila po berlinski pogodbi pod svojo oblast precej katoličanov. Knez Nikola si je želel cerkvenih knjig s cirilsko pisavo, kar je bilo čisto pametno, in papež mu je to tem ložje dovolil, ker je v katoliški cerkvi mnogo milijonov uniranih katoličanov, ki rabijo tudi cirilico. A temu se je ustavila diplomacija, zlasti ruska, iz strahu pred razširjanjem katoličanstva, ker bi v tem izginila ena glavnih zunanjih razlik med katoličani in razkolniki. Črna gora je bila včasih katoliška, saj je bil v okolici sedanje Podgorice ustanovitelj prve srbske dinastije, Nananja, še katoliško krščen. Zato je papež tem rajši ugodil črnogorskemu knezu za nadškofijo barsko, v katero spada Črna gora. Diplomacija je pa našla „specifične razloge“, iz katerih se je storilo vse, da se ta koristna stvar prepreči . . .

Ne delamo si nikakih iluzij o slovanskem bogoslužju, ker duh je, ki oživlja, ne pa beseda ali mrtva črka; vendar z ozirom na veliki pomen, ki ga ima slovansko bogoslužje za izpreobrnjenje naših razkolnih bratov, želimo, da se ta starodavni privilegij ohrani.

Mnogozasluzni biskup dr. Mahnič, ki je pravi prvobornik za slovansko bogoslužje, ki je ustanovil „Staroslovensko akademijo“ in ki bo, kakor čujemo, v svoji tiskarni izdal tudi nove glagolske knjige, nam je tu pravi kažipot.

Kakor se ustavljam agitatorjem, ki hočejo v cerkvi delati samo zmešnjavo s tem, da zahtevajo slovansko bogoslužje v krajih, kjer bi vsled njega nastali samo novi boji brez najmanjše praktične koristi, tako se pa veselimo vsakega uspešnega in koristnega dela na tem polju.

Državni zbor.

Dunaj, 28. febr.

Razmere v graški vojaški bolnišnici.

Nedavno so poslanec Voelkl in tovariši vložili interpelacijo na ministra za deželno brambo, grofa Welsersheimba, glede dragonca Hanglerja. V zadnji razpravi o vojaških novicah je tudi poslanec Schuhmeier obširno govoril o tem dogodku. Danes je grof Welsersheimb prečital pojasnilo vojnega ministrstva. To pojasnilo pravi:

Dragonca Hanglerja je meseca septembra konj s kopitom udaril v čelo. Vojaka so prenesli v bolnišnico, vojaški zdravnik je bil prepričan, da je potrebna operacija. Poklicali so pet zdravnikov iz graške klinike. Vsi so bili mnenja, da je operacija potrebna vsled gnojenja rane. Operacijo je izvršil polkovni zdravnik dr. Rečnik v prisotnosti vseučiliških asistentov. Čez štiri dni pa je vojak umrl. Pri raztelesenju mrliča so našli v možganih gnoj. O boleznih vojaka je sporečil domačin nadporočnik Manz, ne pa vodstvo bolnišnice. Vojak je bil baje v veliki nesnagi. Minister odgovarja, da je vojak imel dva strežnika, ki sta mu dajala vodo itd.; graja je torej neutemeljena. Bolnišnica je poklicala celo zdravnike z univerze, da rešijo vojaka.

Poslanec Schuhmeier: Vse to ni res, in to hočem dokazati. Zato predlagam naj se o ministrovem odgovoru takoj otvori razprava.

Voelkl predlaga, naj se razprava otvori v prihodnji seji.

Za Schuhmeierjev predlog glasujejo le socialni demokratje in Vsenemci. Za Voelklov predlog se vzdigne več nemških poslancev in češki radikali; Mladočehi so se odtegnili glasovanju. Vsenemci kriče na Poljake in katoliški centrum, zakaj ne vstanejo. V zbornici nastane velik šum. Podpredsednik Začek naznani, da je Voelklov predlog odklonjen s 178 glasovi proti 66 Vsenemci kriče, da vložijo nujni predlog.

Obrtni zakon.

Nato je zbornica nadaljevala splošno razpravo v vladnem načrtu zakona s katerim se izpreminjajo in popolnijo obrtni red z dne 20. dec. 1859, oziroma zakona z dne 15. marca 1883, 8. marca 1885, 4. jul. 1896 in 23. febr. 1897. Novi načrt zakona obsega 151 paragrafov. — Danes so govorili samo Glöckner, Hofer in Weisskirchner. Vsi govorniki najdejo in grajajo slabe strani novega načrta. So pa tudi težnje in zahteve glede obrtnega zakona tako mnogotere in različne, da vsem strankam ni mogoče ustreči. Kar je enemu všeč, to je drugemu odveč.

V tem tiru se bode vršila vsa razprava, in konec bode zakon — ne tič, ne miš.

Prememba obrtnega reda je nujno potrebna. Sedaj imamo toliko zakonov in nevel, da komaj večšak pride iz labirinta obrtnih določb.

Ker danes zvečer, jutri in v četrtek zbirajo razni odseki, med temi proračunski, bode prihodnja seja zbornice šele v petek.

Proračunski odsek

je v zadnji seji rešil naslov „Pristaniška in pomorska sanitetna služba“. Poročal je dalmatinski poslanec Vuković. Obširno je govoril o ribarstvu v Adriji, ki je jako zapuščeno, o pristaniščih v Opatiji, Sibeniku, Splitu in Dubrovniku, katera je treba popraviti. Svetilniki ob avstrijski obali so za stareli, v varstvo ribarstva je potreben zakon, avstrijske parobrodne družbe in obrežna plovba (cabotage) potrebujejo državne podpore i. t. d.

Dr. Krajač obžaluje, da se iz Adrije tako malo rib dovažna na avstrijski trg. Dalmacija potrebuje železnične zveze z Avstrijo, da Ogrje ne pritegujejo na - se Dalmacije, Bosne in Hercegovine. Tako bi bilo mogoče povzdigniti blagostanje zapuščene Dalmacije.

Baron Schwegel zahteva od vlade, da čimprej predloži primeren načrt zakona o varstvu avstrijske trgovske mornarice. — Država že sedaj na leto izda podpor do 250.000 kron; mnogo teh podpor dobi ladje, ki niti ne pospešujejo avstrijskih kornisti. Avstrijske ladjedelnice so skoraj zapuščene, vsled tega trpi domača industrija. Govornik vladi tople priporočila, naj brani in pospešuje ribarstvo v Adriji.

Trgovinski minister Call obširno odgovarja, da se hoče vlada po možnosti ozirati na vse izražene želje.

Rusko-japonska vojska.

Rusi se umaknejo v Tjenlin?

Peterburg, 27. febr. Zadnja Kuropatkinova poročila povzročajo tu velik nemir ter se smatrajo za jako resna. Boj pri Cinhenčenu je prvi korak k važni akciji, ki bo povzročila umikanje Rusov iz Mukdena v Tjenlin.

Pariz, 27. febr. „Echo de Paris“ poroča iz Mukdena, da je bila Linevičeva armada pod pritiskom japonske presile prisiljena umakniti se kar najhitreje. Ruske izgube v Cinhenčenu znašajo baje nekaj tisoč mož.

Peterburg, 28. febr. Tu se naglašja z veliko odločnostjo, da so odšle iz Mukdena v Harbin vse ruske civilne osebe. General Kaulbars se polagoma umika s svojih pozicij ob Hunhu na pozicije prednje armade, ki se že umika proti severu. Popolno rusko umikanje za Mukden je gotova stvar.

London, 28. febr. Iz Tokia poročajo, da je bil general Kuropatkin v tridnevni ljuti bitki premagan ter se sedaj umika za Mukden.

Kuropatkinovo poročilo.

Kuropatkin poroča z dne 26. t. m.: Sovražnik je nadaljeval ofenzivo proti našim četam pri Cinhenčenu ter obšel obe krili naših čet, posebno levo krilo. Tudi proti Kavtulinu so prodirali Japonci, ko so obšli naše levo krilo; vendar so bili odbiti vsi napadi na Tangeon in prelaz Bejdalingon. Polkovnik Gorski je na glavi težko ranjen. Sibirski kazaki pod Baumgartenom so se trdovratno ustavljali. Japonska ofenziva proti Banjapuci je bila vržena nazaj. Na nekaterih točkah naše postojanke so naši lovci prisilili japonske prednje straže, da so se umaknile.

Kuropatkin poroča carju 27. t. m.: Dva sovražna bataljona s konjenico sta prodirala zahodno od vasi Janzintun in sta je napadla desetkrat. Vsi napadi so bili odbiti. Sto japonskih trupel je obležalo pri naših postojankah. Mi smo izgubili 6 mož.

Japonsko poročilo o zadnjih bojih.

London, 28. febr. Japonski listi pričakujejo v Mandžuriji kmalu odločilnih bojev. Prodiranje večjega oddelka na najskrajnejšem japonskem desnem krilu je povzročilo spopad z močnim ruskim oddelkom. Cenzura pa ne pušča v javnost podrobnejših poročil. Japonci so baje dovršili že vsa nameravana premikanja ter zasedli že vse pozicije, ki so jih nameravali vzeti. Kitajska poročila trde, da se je na celi črti razvil splošni boj. Najhujši je boj na desnem japonskem krilu, kjer izkuša Kuroki v severni smeri daleč na okrog obiti Ruse ter jih napasti za hrbtom. Iz severovzhodne strani baje prodira poseben vojni zbor proti ruski železniški zvezi z Vladivostokom. Japonski 11. colni topovi obstreljavajo Mukden baje z velikim uspehom.

Tokio, 27. febr. Tu v kratkem pričakujejo v Mandžuriji važnih bojev. Zveza s Hajčenom je zopet popravljena.

Tokio, 28. febr. Glasi se, da so Japonci napadli in pobili Ruse pri Cinhenčenu, 25 milj severno od Sinahi, na najskrajnejšem japonskem levem krilu. Napad se je pričel 23. t. m. Rusov je bilo 17.000 mož. Njihove izgube znašajo 200 mož, med tem ko so japonske izgube le majhne.

Priprave na bitko.

Dopisnik milanskega „Corriere della Sera“ v japonskem taboru v Mandžuriji je dne 24. t. m. sporočil svojemu listu iz glavnega stana generala Oku nastopno: „S posebnim devoljenjem japonskega poveljstva sem se smel muditi nekoliko časa pri sprednjih stražah. Dobil sem vtis, da bo bodoča bitka brezprimerno strašnejša, kakor si zamere človek misliti. Vse strahote portarturske se ponové v mnogo večjih proporcijah Položaj se z vso naglico bliža koncu. Povsod gradijo Rusi z mrzličavo naglico

vrtdbe ter prihajajo malo sto metrov od nas, kopat nove nasipe ter nastavlja železne žice, ne mené se za nevarno sosedstvo Japoncev.

Nekaj za smeh.

London, 28. febr. „Daily Telegraph“ poroča iz Sangaja, da znašajo japonske izgube pri operacijah na najskrajnejšem desnem krilu, kjer se jim je posrečilo, Ruse vreči nazaj, — 70 moč (!)

Ruski glas o miru in o položaju.

Peterburg, 26. februarja. „Novo Vreme“ piše: Nedavno se je raznesla vest o miru. Čudno je bilo lahko verjeti, s katerim se je na mnogih krajih sprejela ta novica. To zopet potrjuje, kako malo poznajo Rusijo na zapadu, ako polagajo pomen histriškemu glasu nekaterih topih ljudi, ki ne mislijo, kaj pomenja poniževalni mir za tako velik narod, kakor je ruski. Se bolj čudno je, da verujejo v možnost takega miru naši sovražniki, Japonci, ki razširjajo med našimi vojniki proklamacije, naj se dajo ujeti, češ, da jim bo v japonskem ujetništvu prijetno. Res je, mi smo izgubili Port Artur, uničena je prva tihomorska eskadra. Ni čuda, da japonsko časopisje proslavlja hrabrost svojih vojakov genialnost svojih vojskovodij. Toda to bi pa morali tudi Japonci vedeti, da je končna zmaga še daleč.

Japonsko postopanje bolj odgovarja narodnemu čuvstvu kot hladnem razumu.

Okrog mandžurske prestolice je sedaj ogromna armada. Ruski vojniki pišejo domov: Ruske vojske je tukaj črna tma. Naših meči se je zbralo, da se neve, koliko. Molite za nas, da nam Bog da zdravje in nam pomaga pokončati sovražnika. Vojna usoda torej še ni končana. Mogočna armada brani sovražniku nadaljno pet. Pod varstvom se armada se lahko utrjuje vladivo-stoško okrožje.

Le če bi se morda naša armada umaknila v Harbin, bi bila nevarnost za Vladivostok. Toda vrši se vse nasprotno.

Vse kaže, da bo Kuropatkin branil Mukden do poslednje sile. Ko nastopi gorkejša vreme, bo gotovo ena ali druga stran pričela napad. Gotovo pa je, da se ta vojska popolnoma v našem smislu ne da rešiti brez mornarice. Mi moremo razbiti Ojamotovo armado in, če eskadra Roždestvenskega ne pride v japonsko morje, moremo potem skleniti časten mir. Sedaj pa ne more biti o miru nobene besede.

Japonska fronta.

London, 28. febr. Dopisnik Reuterjevega urada pri Kurokijevi armadi javlja včeraj, da se japonska fronta razteza od Hunha do točke, ki je nekaj milij vzvodno od Tajciha.

Tretje rusko brodogradništvo.

Cherbourg, 27. febr. Rusko brodogradništvo se je usidralo na morju pred Cherbourgom. Ko je vzelo iz premogovnih parnikov premog, je nadaljevalo pot v zahodni smeri.

Port Artur.

London, 27. febr. „Daily Telegraph“ poroča iz Tokia od včeraj, da so ladjedelnice v Port Arturju skoro popravljene. Premoga je v Port Arturju toliko, da ga bodo Japonci imeli desti za celo poletje. Ladje bodo pričeli dvigati, ko bo ugodnejše vreme.

Izkušnja sposobnosti.

Dunaj, 28. febr. Trgovski minister je v drž. zboru naznanil, da sedaj vlada ne more predlagati izkušnje sposobnosti za trgovce, ozirala se pa bo, kolikor mogoče na želje gostilničarjev in dimnikarjev.

Papež izključen iz mednarodne konference za delavsko varstvo.

Dasi se je papežev zastopnik udeleževal mednarodne konference za delavsko varstvo, ni bil povabljen k njej. Protestirala je francoska vlada proti udeležbi apostolske stolice. Italijanska vlada ni protestirala.

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Dasi bo francoska zbornica sklenila ločitev cerkve od države, se ne bo to tako poznalo. Vodilni krogi se boje razburjati katoličane pred prihodnjimi volitvami. Prvi dve leti po ločitvi bodo cerkve svobodno na razpolago za bogoslužje in duhovnikom bodo izplačevali polne plače. Katoličani naj bi ne opazili izpremembe začetkoma in naj bi se tudi navadili, da ni škofov v mnogih škofijah, ker novih škofov ne bo več imenovala država. V prihodnjih desetih letih se bo izvršila ločitev tudi na zunaj. Najeti bodo morali cerkve in škofje ter duhovniki ne bodo dobivali plače od države. A najemnine bodo nizke in namesto plač bo dobivala duhovščina dosmrtno odškodnino. Cisto polagoma nameravajo torej francoski brezverski mogotci izpeljati ločitev. Vprašanje

nastane le, če ne bo Rim po dovršeni ločitvi prepovedal francoski duhovščini prejemati denarne odškodnine od države. In če se bo to zgodilo pred novimi volitvami, ni izključeno, da bi doživeli francoski brezverski mogotci neprijetna presenečenja.

Angleška se povsod vmešava.

V angleški zbornici je bila 27. razprava o reformah na Balkanu. Angleški državni podtajnik Percy je rekel, da angleška vlada ni zadovoljna z uspehom reform mürzsteškega načrta, ki je šele eno leto v veljavi. Da se reforme počasi izvršujejo, so krive vstaške čete. Angleška hoče pospeševati ruska in avstrijska stremjenja za preosnove na Balkanu. Angleška ni voljna nastopiti na Balkanu samostojno. Min. predsednik Balfour je v nadaljnji razpravi vprašal, če je kak državnik, ki bi svetoval, da naj Angleška izstopi iz koncerta evropskih velevlavstij. Angleška ne bo proti volji Rusije in Avstro-Ogrske ničesar storila.

Mohamedanci se gibljejo.

Sarajevo, 28. februarja. Mohamedanska akcija v Bosni se zopet razvija. Vode gibanja Arnantović, ki je nedavno prišel iz zeniške kaznilnice, Alajbegović in Karabeg so imeli pogovor s sarajevskimi prvaki, nato pa odpotovali v Travnik, kjer so se sporazumeli s tamošnjimi prvaki, iz Travnika so pa šli v Banjaluko.

Turčija se oborožuje.

V Makedoniji še ni miru. Vedno dohajajo poročila o bojih med vstaši in turškim vojaštvom. Vstaja se vedno bolj širi, dasi se glase poročila civilnih agentov drugače. Avstrijsko brodogradništvo ostane v bližini Soluna, pri otoku Lemnosu, da bo takoj nastopilo, če bo potrebno. Tudi Angleška in Italija nameravata svoje brodogradništvo poslati v Egejsko morje.

Med tem, ko se oblači politično nebo nad Makedonijo, se pa Turčija oborožuje z mrzlično naglico. Vojaštvo pridno urijo z novimi Mavserjevimi puškami. Bolgarske vstaške čete se hitro množijo. Dobro so te čete preskrbljene z orožjem in strelivom. Vstasem se je baje posrečilo pridobiti vse delavce na železnicih. Če vzbruhne vstaja, bodo oni in ne Turki gospodarji železnic. Vstavili bodo promet, kadar bodo hoteli.

V Makedoniji se je izpremenilo vreme. Zimski mraz je prenehal in nastale je gorko. Ta vremenska izprememba bo vplivala, da morebiti preje, kakor so mislili vstaški voditelji sami, vzbruhne vstaja.

Iz Odrina poročajo: Iz Carigrada dovažajo strelivo, vendar pa v turški armadi vlada popolna desorganizacija. Zadnje mesece je bilo prestavljenih več častnikov v maloazijske garnizije. Navadno ne dobe častniki in vojniki plače.

V nekaterih krajih so požgali po vaseh nad polovico hiš. Tri do štiri rodovine stanujejo vsled tega v eni hiši. V vseh vaseh je nastaneno vojaštvo. Misli si meramo, kaj pomeni nekaj sto „askerov“ (turških vojakov) v izstradanih in oropanih vaseh! Nasilstva so na dnevnem redu. Cerkve plenijo turški vojaški banditi. Sole so zaprte, učitelje nadzoruje turška policija. Velevali pa gledajo vse to še vedno mirno, saj se gre le za Slovane!

Nadaljevanje protikatoliške gonje na Francoskem.

Iz Pariza poročajo, da namerava francoski minister za naselbine sestaviti posebno komisijo, ki se bo pečala z odpravo kongregacij v francoskih naselbinah.

Gibanje med italijanskimi železničarji.

„Obstrukcija“ italijanskih železničarjev dobro uspeva in se razširja. Tudi v Benetkah in Vidmu so pričeli železničarji „natančno izvrševati službo“. Najbolj „natančni“ so železničarji v Rimu in Milanu. Na progi Rim Frascati vozijo vlaki sedaj sedem ur, prej so vozili samo dve uri. Stare poštne kočije so stopile zopet v veljavo, ker vozijo hitrejšje, kakor vlaki na kratkih progah. Na postajah se vrše mučni prizori med železničarji in potniki. Neka žena v Milanu je oklofutala železničarja, ker ni hotel sprejeti potnega kovčka, ki je bil pol centimetra širši, kakor je predpisano. V Prentini pri Rimu so razkačeni potniki zagrozili, da bodo zažgali kolodvor. Načelniki postaj so dobili obširna pooblastila. Obstrukcija italijanskih železničarjev ima nepričakovane uspehe. V Rimu je včeraj odpadlo 28 vlakov in ostali vlaki so imeli po tri ure zamude. Prometni red za italijanske železničarje, ki je veljaven še sedaj, je bil izdan leta 1842. Najbolj uspešno obstruirajo prestavljavci premikalnic. Predpisano je namreč, da se ne sme sestavljati vlakov 20 minut, predno ima priti kak vlak. Nato se preje ni oziralo, a sedaj se ravna železničarji „strogo“ po predpisih in tako po-

vzročajo velike zamude. Javno mnenje je baje razburjeno proti železničarjem. Dohajajo poročila, da bo sledila „obstrukcija“ tudi splošna stavka italijanskih železničarjev.

Dogodki na Ruskem.

Peterburg, 28. februarja. Gorki bi bil moral biti včeraj izpuščen iz ječe. Ko je nameraval zapustiti dvorišče in oditi na prosto, so ga na novo prijeli uradniki varnostnega urada. Čakati je moral več ur. Nato so mu naznanili, da bo izgnan. Uradniki mu niso hoteli naznaniti, kam iz kaj bo izgnan. Tudi soprogi Gorkega niso hoteli povedati ničesar. Končno so ji povedali, da se bo Gorki odpeljal v prognanstvo z moskovskega kolodvora. Ko je žena došla s svojima sinoma na kolodvor, so ji dovolili, da se je smela s svojima sinovoma posloviti od Gorkega. Gorki se je odpeljal z vlakom proti Rigi.

Peterburg, 28. februarja. Vlada pripravlja obširne varnostne priprave za 4. marec, ki je obletnica odprave tlačenja. Boje se, da takrat izbruhne splošna vstaja. Straže pri palačah carja, velikih knezov in ministrov so pomnožili. Došlo je veliko grozljivih pisem z vsebino, da se nameravajo na palače napadi.

Pariz, 28. februarja. „New York Herald“ poroča iz Peterburga, da so zaprli več častnikov carjeve garde. Dolže jih, da so se udeležili tajnih shodov. Na višje povelje bodo premestili mnogo peterburških častnikov, ker so opazili med peterburškimi častniki zadnji čas sumljivo razburjenje in neevidnost.

Varšava, 27. februarja. Pet oboroženih oseb je došlo v upravno poslopje judovske občine. Zahtevali so, da ustavi svoje delovanje. Poročajo o velikih nemirih v vaseh sedeske guvernije.

Varšava, 28. februarja. Zastopniki uprave viselskih železnic so sklenili ugoditi večino zahtev delavcev v delavnicah in skladiščih, da bo omogočen konec stavke. Danes prične z rednim prometom.

Peterburg, 27. februarja. Za predsednika konference, ki se bo pečala z revizijo izjemnih zakonov v varstvo državnega reda, je bil imenovan član državnega zbora grof Aleksij Ignatiev. Predsednik je pooblaščen, da bo konferenčne sklepe predložil naravnost državnemu svetu.

London, 28. februarja. Iz Bakua poročajo, da vlada na Kavkazu popolna anarhija. Vojaštvo ni močno dovolj, da bi zadušilo vstajo. V Baku so vstaši razstrelili več javnih poslopij, med njimi tudi podružnice „Ruske banke“.

Krakov, 28. februarja. „Naprzod“ poroča iz Moskve: „Sergijevega morilca je zaslišal minister za notranje stvari, Bulitin. Minister je vprašal morilca, če ve, s kom govori. Napadalec mu je odgovoril: „Vem, vi ste št. 7!“

Berlin, 28. februarja. „Berliner Zeitung“ poroča, da je car naročil oklepni avtomobil za vožnjo med Peterburgom in Carskim Selom.

Kijev, 28. februarja. Tu stavkajo služkinje. Zbrale so se na trgu. Obkolili so jih kazaki in jih pripeljali na policijo.

Priprave makedonskih organizacij za spomlad.

Sofija, 26. febr. Med makedonskimi revolucionarnimi organizacijami se ni dosegel sporazum in zato bo vsaka na svojo roko delala in sicer takoj spomladi. Čončevima v Pirin planini 5-600 pripravljenih in oboroženih ljudi, a Sarafov namerava oditi v okolico Skoplja, kjer zbere vse bolgarske čete, s katerimi misli potemtudariti na jugoistok Makedonije, a obenem pozove tudi srbske čete, da se stavijo pod njegovo vodstvo.

Po informacijah, ki smo jih dobili iz Skoplja, srbske čete se ne bodo hotele staviti pod Sarafovo vodstvo, ker delujejo vse bolgarske organizacije v tej smeri, da se Makedonija pripoji Bolgarski, a Srbi se, naravno, ne morejo boriti za to, ali se voljni delati z Bolgari skupno na tem, da se izvaja za Makedonijo avtonomija, da bi se tam mošnji narod oslobodil turških nasilij. Srbi hočejo sporazum z Bolgari, ker je sporazum potreben enim in drugim, ali sporazum je mogoč edino na ta način, da se Srbom ne stavijo zapreke za kulturni razvoj, nego da jim se osigura svobodno kulturno tekmovanje z Bolgari. Tega do sedaj ni bilo, ker so bolgarske čete ubijale srbske duhovnike in učitelje po Stari Srbiji in Makedoniji in kakor vsa znamenja kažejo, aktivnost bolgarskih čet bo tudi letos naperjena proti Srbom, a v tem slučaju se organizujejo tudi srbske čete, ali ne zato, da bi napadale na Bolgare, nego samo zato, da branijo srbske vasi od bolgarskih čet.

Dnevne novice.

Slovensko-nemška zveza se

odeva rada s plaščem sramežljivosti. Kadar mi opozorimo na njeno grdo, rjavo lice, pa si zategne čezenj sramežljiv pajčolan. Take dela tudi zdaj, ko je poslala v deželni šolski svet grofa Barbota. Kranjska dežela, ki šteje 95% slovenskega prebivalstva, je poslala kot svojega zastopnika v deželni šolski svet nemškega grofa! Kako se upate to zagovarjati, „slovanski“ gospodje a la Hribar in Majaron? To je zopet sad v a še zveze z Nemci! Tisti plaščič s katerim odeva „Slov. Narod“ to najnovije junaštvo liberalnih Slovencev, se imenuje „prijateljstvo šole“. „Prijatelji šole“, pravi glasilo g. Hribarja in Majarona, „pravijo, da jim je grof Barbo stokrat ljubši, kakor vsak klerikalec“. To si bomo zapomnili, kadar bodo ti gospodje zopet govorili o slovenskem rodoljubju! Ne prijateljstvo do šole, ampak suženjstvo do Nemcev, podpisana pogodba, ki jo skrivate kakor gad noge, je poslala grofa Barbota v deželni šolski svet! Odstopite s pozorišča, kajti vi ne nosite več slovenskega imena, politični sluge nemških grofičev!

O demisiji mark. Jurija Polesini kot predsednika dež. kulturnega sveta istrskega je pisal „Piccolo“, da je odložil imenovanje dež. in drž. poslanec svojo

časť v znak protesta proti pristranskemu postopanju ministrstva za poljedelstvo o priliki podeljevanja podpor bednim deželam, ki se trpele vsled lanske suše. — Vaš dopisnik se je prepričal iz spisov dež. gospodarskega sveta v Poreču, da je bivši predsednik storil vsemogoče korake, da bi se pri razdeljevanju krme pravično upoštevalo tudi tužno Istro, katero so merodajni činitelji n. pr. z otrobi naravnost za nos vodili. Polesini je navdušen agrarni politik, in da je odstopil, pripisati je deloma kakor na Kranjskem, tako tudi v Istri, netočnim poročilom političnih oblasti, ki so se zanesle edino le na poročila c. kr. orožništva, ne da bi upoštevale mnenja občin. Saj se lahko vsak dan s pričami dokaže, da so se slišale v nekem kraju Istre grožnje od strani c. kr. orožnika: „Naj le ti ljudje prosijo za podporo! Bomo jih že dali! — Še več pa so zakrivil gotovi „narodni“ trgovci, ki so iz koristolovja poročali na glavarstvo, da podpor v krmi ni treba, ker imajo ljudje v tej in tej občini še preveč krme, tako da jo celo prodajajo. Tak „naroden“ trgovec igra pri „Edinosti“ vsemogočno vlogo.

— Poročil se je c. kr. deželnioladni koncipist v Krškem g. dr. Fran Vončina z gđc. Anko Janušič.

— V lko (blizu Opatije) je odšel pretekli teden č. gosp. župnik Jožef Pristov, da si v milejem podnebu utrdi zdravje.

— Veselica društva „Kamnik“ v Kamniku v nedeljo 26. t. m. se je dobro obnesla. Burka: „Kukavica vedeževalka ali boj za dote“ ter šaljivi prizor: „Vedeževalka“ sta podala obilo zabave občinstvu, ki je tudi ta večer popolnoma napolnilo prostorno dvorano. Največjo pozornost sta vzbujali Špela in Nežika s popolnoma naravnim predstavljanjem svojih vlog. Tudi druge igralke so v splošno zadovoljnost občinstva rešile svojo nalogo. Novo razvedrilo je preskrbel za ta večer dekliški tamburaški zbor, ki je prvič nastopil pri veselici in pokazal prav lep uspeh za svoj prvi nastop.

— S črnega vrha. Čudna človeka se skrivata za depisi v „Narodu“ o propali mlekarji v Crnem vrhu, ki se beró kakor „Tisoč in ena noč“. Očitno so izmišljotine iztuhtali in skevali najnovejši častni občani črnovrški, katerih imena po svetu še niso znana. Župan Lampe je neoporečno pokazal, da so profesorji prav imeli, ki so mu v šolah svetovali, naj gre domov krave past. — Toda Jurjev Janez, štacunarjev fant, naredil je, kakor slavno znano celo pri kravah velik špas... Neznani častni člani trudijo se v potu svojega obraza mladega „Jurija“, župana iz hvaležnosti vleči vun iz kravje luže.

— Izprememba določil o upokoženju državnih uradnikov. Finančni minister Kosel je izjavil nekemu vplivnemu državnemu poslancu o nameravani izpremembi predpisov o upokožitvi državnih uradnikov, da poročila listov niso bila natančna. Glede 35 letne službene dobe vlada še ni zavzela svojega stališča, a naj-

brže ne bo nasprotovala tozadevnemu nasvetu poročevalcev v finančnem ministrtvu ki izdelujejo izpremembe. Uradnikom zaradi nameravane izpremembe ne bo treba prispevati k pokojninam. Država bo iz lastnih sredstev pokrila večji izdatek. Uradniške pokojnine bodo znašale po 10letni službeni dobi 40% plače, vsako leto se bo pokojnina zvišala za 2-4% plače. Vlada bo tozadevni zakonski načrt predložila že v tekočem državnoborskem zasedanju.

— **Goriške novice.** Iz Gorice se nam piše: Od dne 26. febr. manjka v našem mestu vode. Vodovod ne deluje. Na vozovih prevažajo vodo po mestu. Naš magistrat obeta, da se z vso energijo loti dela, in odstrani to zlo, toda ta energija je po mnogih izkušnjah silno dvomljiva. — Zanimiv boj bijejo lekarniški farmacevti z lekarnarji. Zahtevajo krajši delavnik in nedeljski počitek. Zdaj imajo po 14 ur dela na dan; dvakrat na teden pa tudi še ponočno službo. Za po noči zahtevajo druge sobe, nego jih imajo dozda. Če se jim ne ugi do konca marca, ustavijo sploh ponočno službo in nedeljsko delo. V zvezi s tem se je sprožilo novo vprašanje. Gorica ima pet lekarn. Njihovo okrožje se jim razteza do Kanala, Ajdovščine in Kormina in šteje domala 100.000 ljudi. Farmacisti pravijo, da bi se na vsak način morale otvoriti še nove lekarne.

— **Ustrelil se je v Pulju infanterist** 87. pešpolka Jakob Zeme.

— **Torpedovke na Muri in Vrbskem jezeru.** Iz Pulja poročajo nemškim listom: Ne več porabljuje torpedovke 2. in 3. razreda bodo nakupljene za vožnjo na Vrbskem jezeru in na Muri.

— **Čast. gosp. Josip Anton Ujčić,** gojenec v Avgustineju na Dunaju, je položil izpit iz bibliških ved dne 13. februarja t. l. s sijajnim uspehom „cum applausu“. Čestitamo najpriskrnejši! Omenjamo še, da je bila že sprejeta in odobrena tudi njegova pravnozgodovinska razprava, vsled česa mu ne bo treba delati še posebnega izpita iz prava in zgodovine.

— **Prva vožnja na Bohinjski železnici.** Iz Boh. Bistrice, 18. febr. 1905. V zahvalo za srečen izid pri grajenju predora je bila danes v sredo 1. marca ob 10. sv. maša za zahvalno pesmijo. Popoldne ob pol 3 pa je prvičkrat drdrala mašina iz Bistrice skozi zabokan predor pozdravit goriske sode.

— **Poroka.** Danes (1. marca) sta bila na Brezjah poročena gosp. Ivan Mencinger, mesar in gostilničar ter gospodična Franciska Mencinger, Osredkova. Častitamo!

— **Poštni promet vsled snega in slabih okrajnih cest oviran.** Zadnji teden so morale nekatere pošte v logaškem okraju (Logatec Idrija, Rakek-Novavas Ribnica-Kočevje in Logatec Rovje) boriti se s snegom, in so imele vsled tega znatne zamude. Ceste so bile kar zakidane, tako da je promet kar zastajal. Celo pošto so pri eni zvezi merali rabiti. Zadnji dan so šele — s plugom sneg razorali in pot odprli!

— **Iz Novega mesta.** Poročili so se: C. kr. deželne sodnije svetnik g. Blaž Dolinšek z gospodično Marijo Pirnat. — Trgovec z Reke g. Edvard Praprotnik z gospodično Marto Schwingler, hčerko c. kr. sodnije nadsvetnika g. Rajmunda Schwinglerja. — G. Florijan Zorko, župan iz Bele Cerkve, z gđ. Marijo Gliha.

— **Tram jo je ubil.** Ko je 79 let stara Marjeta Kristan, stanujoča v „Križaj-kini bajti v Rahuliku“ v senožeškem okraju okoli pol 4. ure popoldne stopila po strešni na puš, pečilo je strešno tramovje vsled teže preobitega snega na strehi, priletel ji je kos lesa na glavo. Starka je bila tako poškodovana, da je tekem par ur umrla, ne da bi bila prišla k zavesti.

— **Hrvaške novice.** Umrli je v Zagrebu nenadoma računski svetnik Miroslov Schmidt. — Radi razžaljenja Khuen-Hedervaryja se bo moral dr. Fran Potočnjak še enkrat zagovarjati dne 2. marca, ker je prva oprostitna razsodba razveljavljena. — V Kotoru bodo pri obč. volitvah Srbi in Hrvati združeno pestovali.

— **Umrli** je dne 26. m. m. ob 4. uri popoldne Fr. Šmidovnik, samski posestnik iz Tunjca, v 60. letu starosti, pri svojem bratu č. g. župniku v Prečini, kamor je bil prišel iskat zdravja v milejše podnebje. Rajni je dovršil v Ljubljani 6 gimnazijskih razredov, bil tedaj potrjen k vojakom in moral obleči cesarsko suknjo. Ko je doslužil vojake, se ni lotil več učenja, ampak prevzel gospodarstvo na domačem posestvu. Bil je pravi jekleni Gorenjec in prepričan katoličan ter v domačem kraju zelo priljubljen. Kot dolgoletni cerkveni ključar je bil velik dobrotnik domače župne

cerkve. Bil je tudi predsednik kraj. šol. sveta, pridno delujoč v občinskem odboru, a odklonil je večkrat mu ponujano župniško čast. Kot kmetovalec je bil prav napreden poljedelec in sadjerejec. Naj v miru počiva!

— **Šolske vesti.** Prov. učitelj g. Mat. Pelko na ljudski šoli v Zagorju je prestavljen na šolo v Toplice - Zagorje. — Suplentka gđ. Marija Remžgar na Jesenicah, je imenovana za prov. učiteljico istotam — Razpisana je učiteljska služba na Jesenicah.

— **Zgorela** je v Old Townu v Pensilvaniji v Ameriki rodbina Matije Nemaniča iz Podzemlja pri Metliki.

— **Prodajalcem oblek** bo prepovedano izdati mere za izgotvitev oblek. Tako je naznanil trgovinski minister v drž. zboru.

— **Velika nemška pekarija v Trstu.** V Trstu napravi mariborski Nemec Karol Scherbaum v ulici Conti veliko pekarijo na par.

Ljubljanske novice.

Izpred porotnega sodišča.

Konjska tatova.

Pri včerajšnji dopoldanski obravnavi sta bila obsojena Italijana 22 let stari Vilj. Ragni na 8 mesecev težke ječe in 35 let stari Lucijan Penterici na 6 mesecev težke ječe. Ukradla sta posestniku Francetu Koširju v Gojzdu 700 K vredno kobilo.

Rop zaradi ene krone 20 vinarjev.

Kajzar in zidar Grega Rems iz Krtine je dne 27. okt. m. l. po večerji legel v Snerberjih v mrvo pod Kosov kozolec, ki stoji tik Tonkatove gostilne. Tja je prišel Janez Bevdčič, zidar iz Snerberjev v družbi Gregi nepoznanega 20 let starega fanta Tineta Kokalja, delavca iz Pšate. „Kdo spi pod mojim kozolcem?“ zaklical je Bevdčič Remsu; ko je pa slednji odgovoril, da to ni njegov kozolec, je Bevdčič pozval svojega tovariša, da ga naj prime za reke. Tega pa Kokalj ni hotel storiti, temveč je stal v ozadju. Zda se pa Bevdčič vleže na Remsa, z desno roko ga je tiščal za usta, z levo roko mu je pa segel v njegov hlačni žep. Ko je pa Rems Bevdčičovo roko, s katero ga je za usta tiščal, odbil ter na pomoč klical, zažugal mu je ta, da ga bo zadušil, če ne bo tiho. Rems se je z vso silo na to kvišku dvignil, a nasprotnik ga z nova zagrabil, pri čemur sta oba padla. Sedaj poseže Bevdčič v njegov hlačni žep, mu iz njega potegne denarnico z vsebino 1 K 20 h, potem pipec, robec in pošet, ter nato s svojim tovarišem odide. Po storjenem dejanju je Bevdčič poklical Kokalja k sebi in mu povedal, da je onemu človeku le 25 krajčev vzel; denar mu je pokazal, pošet mu je pa molil iz žepa. Kokalj je storilca opominjal, naj bo pameten, in mu je svetoval, da naj mu edvzete reči vrne. Bevdčič mu je pa odgovoril, da ne da ničesar nazaj, češ, saj ga oropani ne pozna. Kokalj se je Bevdčiča bal, da ga pretepe, če bi pred sodiščem resnico govoril, in zato je krivo pričal, da obdolženec ne more biti storilec, ker je bil Bevdčič od večerje pa do tistega časa, ko sta se razšla, baje okoli polnoči, vedno v njegovi družbi, torej je nemogoče, da bi bil on ropizvršil. Sele orožnikom pri aretiranju je Kokalj priznal, da je krivo pričal, in to izpovedbo kasneje tudi pred sodiščem vzdržal. Na podlagi tega je Bevdčič tudi sam priznal, da je Remsa oropal; trdil je le, da mu ni več vzel, nego 40 h. Odločno pa taji, da bi bil Kokalja učil, da naj po krivem priča, trdeč, da se kaj tacega sploh nista menila, a ta vztraja pri svoji trditvi. Bevdčič je bil obsojen v šestletno težko ječo, Kokalj pa oproščen.

Naročeni umor v Bohinjski Bistrici.

Marija Smukavec, 28 let stara, sedaj vdova iz Boh. Bistrice, je bila poročena z Lovrencom Šumavcem, delavcem pri zgradbi železniškega predora. Ta zakon je bil nesrečen, ker ni bila žena zadovoljna s svojim pridnim, poštenim in štednim možem ter skrbnim rodbinskim očetom. Večkrat se je grdo izrazila o svojem možu proti v isti hiši stanujočemu Anthon Laharnarju. L 1903. je vzela možu 80 kron gotovine in hranilno knjižico z vlogo 1086 K 99 h, katere je pri radoljški posojilnici dvignila, pustila možu dva otročiča v najnežnejši starosti in pobegnila z delavcem Lovrencom Vrečkom v Nemčijo, odkoder sta prišla v Trst, kjer ju je policija prijela. Lovrenc Vreček je bil zaradi tega pri tukajšnji sodnji obsojen na štiri mesece ječe. Ženi je Lovrenc Smukavec vse odpustil; prosil jo je, naj se vrne domov, da bosta ubega mala otročiča imela zopet mater. Za to dobroto se pa žepa možu ni hvaležnega izkazala, kajti medtem, ko je bil Vreček v zaporu, začela je občeševati z nekim tamošnjim čevljarškim pomočnikom po imenu Jozef Jurčič iz Jelšan na Primor-

skem. Občevala pa je še dalje z Vrečkom, in ko je prišel ta 15. maja leta 1904. iz zapora, čakala ga je že ona v Ljubljani. Lovrenc Vreček je na Solnograškem dobil delo. Smukavec ga je šla tudi tja obiskat, dala sta se tam tudi fotografirati kot — zaročenca. O vsem tem ni nič vedel njeni mož, ker je mislil, da je žena pri otroku, ki ga je imela v Ljubljani na reji, še manj pa je o tem vedel Jurčič. Lansko leto je Smukavec Vrečkoto pisala, da naj ji pošlje kako tako reč, „da bo dedca fentala“, in mu zato obljubila dobro plačilo. Toda Vreček se ni dal od nje premotiti. Zato pa se je oprijela Jurčiča ter mu mnogo natvezila. Jurčič je kmalu Marijo Smukavec razumel, kaj hoče, zato ji je nekoč omenil, kaj bi bilo, če bi moža stran spravila; a ona je na te besede veselo vzkliknila: „Jezus, če si ti upaš to narediti!“ Rekla mu je še, da mu to že priliko povedala, kje da bo mogel moža ustreliti. Dogovorila sta se, da se bo umor zvečer izvršil, da bo Jurčič vse tajil, a da ga ona ne bo izdala. Kakih osem dni po tem sklepu je izvedel Jurčič, da ima njegov znanec Matija Tomšič revolver za 12 K na prodaj in prosil obtoženko posojila 11 K, katere mu je ta nemudoma izročila. Prinesel ji je kupljeni revolver pokazat, rekoč: „S tem-le ti bom moža ustrelil“. Ona ga je še podučila, naj orožja nikomur ne pokaže. Pri ključavničarju Jožefu Jurčiču, kateri mu je revolver nekaj popravil, je še kupil 6 patron, in tako je bilo vse „preskrbljeno“. V nedeljo, dne 4. decembra, je bil god sv. Barbare, katerega posebno rudokopi praznujejo. Mož Lorenc Smukavec je isto popoldne ostal doma, ker je izpil v družbi žene in Polone Laharner liter zavretega vina. Jurčič je legel tisto popoldne nekoliko spat, ob 7. uri je vstal, vzal nabasan revolver ter stopil na prosto. Pogledal je še skozi okno Smukavčevega stanovanja in videl Lorenca stati na sredi sobe. Podal se je nato v stranišče in tam čakal četrte ure na Smukavca. Kmalu nato čuti neko hojo in ker je imel vrata na pol odprta, je videl moža prihajati. V bližini enega koraka je Jurčič takoj štrikrat nanj ustrelil in že pri prvem strelu se je Lorenc Smukavec zgrudil smrtno zadet na tla, ne da bi bil dal kak glas od sebe. Storilec je na to revolver stran vrgel stekel proč — v hotel.

— Marija Smukavec ni bila vsled tega nič osupnjena, in ko so ji šli povedat, da leži njen mož zunaj mrtev se je le po sili jokala. Glas o nasilni Smukavčevi smrti se je urno razširil po Boh. Bistrici. Vsi v isti hiši bi vajoči delavci so prišli domov le obdolženca ni bilo. Taval je preplašen brez dela in miru sem in tje; šele v terek se je povrnil v delavnico k delu. Prej zgovorni Jurčič je postal molčeč in ko je njegov mojster Peter Osenjah prišel od pogreba domu, dobro sluteč, da sedi morilec med njegovimi delavci, je pripomnil, da naj oni, ki je Smukavca ustrelil, položi roko na srce, tedaj so postale Jurčičeve oči rosne. Kmalu na to so prišli orožniki. Obdolženec je obledel in se tresel, ko jih je zagledal. On svoje hudelestvo odkrito prizna med tem, ko Marija Smukavca v ta žalostni prizor in svojo nečuvstvo spridenost olepšavati poizkuša.

lj **Javno predavanje.** Sinoči je v „Slovenski krščansko socialni zvezi“ predaval g. dr. Jerše. Prosteri so bili natlačeno polni. Govornik je slikal na podlagi zgodovine žalostno usodo ruskih vladarjev. Ruski prestol je obdržal s krvjo carjev. Strašna je bila smrt Ivana Groznega († 18. marca 1584); Demetrij, Mihael Romanov, Peter III., Pavel I., Aleksander II. († 16. marca 1881) so bili žrtve revolucijskih idej. Sedaj je izdihnil veliki knez Sergij. Car se boji za življenje. To so posledice nihilizma in anarhizma. To so žalostni sadovi ruske shizmatične državne cerkve, ki ne more prekvasiti ljudstva. Kruti absolutizem je po korupciji višjih uradnikov in višjih krogov povzročil, da je Sibirija nekake pokopališče Rusije. Nezadovoljnost raste. Kje je pomoč? V povrnitvi h katoliški cerkvi. Nekateri Rusi sami to čutijo. Znani ruski publicist in zgodovinar Vladimir Soloviev je pred nedavnim časom dokazoval, da je vseh dolžnost, delati nato, da se shizmatična cerkev povrne v naročje katoliške cerkve. Pravi socialni nazori, ki jih uči katol. cerkev, bi prekvasili mase ruskega naroda. Ljudstvo bi se učilo, da je „vsak človek oblasti podvržen“, oni, ki imajo oblast, pa bi se učili ljudstvu dati, kar mu gre.

lj **Baron Hein** je danes odpotoval na Dunaj.

lj **Grofova čast.** Včeraj popoldne se je moral zagovarjati pred tukajšnjim okrajnim sodiščem dr. Triller radi razžaljenja grofa Waldersteina. Dr. Triller je pri zapuščinskih pravih po pokojni grofici Walderstein zastopal njene sorodnike. Pri tem je prišlo do nasprotstva med grofom in sorodniki. Pri inventuri je našel zapuščinski oskrbnik v pi-

salni mizi grofovi hranilnično knjižico, glasečo se na 62.000 K, o kateri je grof trdil, da je njegova, da mu je grofica to darovala. Dr. Triller je pa v prizivu na višje sodišče v Gradcu trdil, da je bila ta knjižica na dan smrti grofice še v njeni železni blagajni, za časa inventure pa že v pisalni mizi grofovi. Ker se je inventura vršila šele 36 ur po smrti grofice, je imel grof dovolj časa, da je dal knjižico v svojo pisalno mizo. Grof trdi da mu je grofica to knjižico dala že l. 1900. Od tedaj je bila knjižica vedno v njegovi mizi. Dr. Triller pa pravi, da ni mogoče, da bi bilo to res, ker je bila grofica silno stroga v denarnih zadevah. Ni torej misliti, ko je vsak krajcar hranila v železni kasi, da bi bila pustila 62.000 kron ležati v navadni pisalni mizi, posebno ko grofa W. med tem ni bilo vedno doma. Grofovo postopanje osvetljuje dejstvo, da si je na nedopusten način prilastil več pisem, ki so bila še za časa inventure med zapuščino grofice. Ta pisma, ki so stara že 40 let, je porabljal proti svojim sorodnikom. To se ne sklada z moško častjo. Nadalje je grof imel velik dolg pri nekem vitezu Goldecku. Vsled tega je dr. Triller dejal v nekem pismu na grofovega zastopnika: Vsak pošten človek plačuje svoje dolge, ako je torej grof imel dolg, zakaj ni plačal, če je res imel vlogo za 62.000 K. To pa ni nič žalivega. Sicer pa je nastopal dr. Triller kot odvetnik; zato ga ščiti § 9 odvetniškega reda. Ko so se prebrali nekateri protokoli in je govoril obširno še zastopnik grofov dr. Suer, ki je pobijal očitanja dr. Trillerja in predlagal, naj se dr. Triller obsoji ter izpregovoril v svojo obrambo še dr. Triller par besedi, bi imel sodnik dr. Vederjak razglasiti obsodbo. Ker pa je slučaj izjemen, je izjavil sodnik, da bo obsodo razglasil šele jutri popoldne ob 5. Razprava se je vršila nemški, ker je dr. Triller čutil potrebo z nemškim grofom govoriti nemški.

lj **Poročil** se bo jutri na Bledu uradnik Kranjske hranilnice gosp. Alojzij Džimski z vdovo gospo Viktorijo Zaschel roj. Solz iz Varaždina. Gosp. Džimski je odložil vsa odbornišva nemških društev ter se bo baje popolnoma odtegnil politiki.

lj **Ljubljanski Nemci med seboj.** Pretekli teden je imela tukajšnja podružnica vsenemške delavske zveze „Germania“, „Trutzbuk“ svoj občni zbor, na katerem je nek odbornik prav radikalno udrihal po ljubljanskih „Nemcih“, rekoč, da ta gospoda vsenemške delavce tu — večina teh je namreč iz „rajha“, — zaničljivo gleda, „od zgoraj na vzdol meri“ in nekako prezira. Ali nikar naj ne mislijo ti ljubljanski „nemški ljudje“, („diese deutschen Leute“), da sami za nemstvo kaj pomenijo, če ne bodo složni z vsenemškimi delavskimi krogi kaj dosegli! ... Iz tega se vidi, kako smešni se zde ti ljubljanski nacionalni kričarji cele vsenemškimi delavcem!

lj **Ljubljanski občinski svet** ima redno sejo v četrtek dne 2. marca 1905. ob petih popoldne v mest. dvorani. Na dnevnem redu je: Personalnega in pravnega odseka poročilo o letošnjih dopolnilnih volitvah v občinski svet; o pomnožitvi urad. osebja pri mestnem knjigovodstvu; o volitvi odbora za gospodarsko nadzorstvo meščanske imovine. Solskega odseka poročilo o prošnji c. kr. mestnega šolskega sveta, da se pretvori II. mestna deška ljudska osemrazrednica v meščansko šolo. Regulačnega odseka poročilo o nakupu trikota med Stare potjo in Zaloško cesto pred Leoninom. Personalnega in pravnega odseka: o prošnji hišnega posestnika Alojzija Pogačnika za podelitev občinskega meščanstva; o neki disciplinarni zadevi.

lj **Koncert društvene godbe** vrši se jutri, 2t. m., v restavraciji g. Friedelna (preje Fantini), Gradišče. Začetek ob 8 uri zvečer.

lj **Zanimive obravnave.** Dne 13. t. m. se bo vršila pri tukajšnjem dežel. nem. sodišču prizivna obravnava o Bavdekovem napadu na uradnika „Slovenskega Stajerca“ g. Križmana. — Istega dne bo razpravljal istotam tudi jurist g. Svetek svojo pritožbo proti 14dnevni zaporu.

lj **„Če mačke doma ni ...“** Pri deželni vladi kranjski je uradni aparat zadnja dva meseca močno običal v — aktih. Pravijo, da so dr. philos. Andr. Schaff gotscha zastanki kar „zametli“! ... Hudo-mušni ljudje govore, da se v enem departementu kar male barikade tacihi aktov, ki cvilijo po rešitvi ... Seveda: tisti mladi grofki in barončki nimajo časa delati, kdo bo po kavarnah čepel ali pa lazil po cestah kot živi dolgčas!

lj **Skrivnostna smrt v „Narodni tiskarni“.** Mihaela in Valentina Skrjanca, ki sta bila v preiskovalnem zaporu pri tukajšnjem dežel. nem. sodišču zaradi

umora Antona Pungercarja v „Narodni ti- skarni“, je izpustilo c. kr. drž. pravdnštvo včeraj iz zapora. Metoda Skrjanca niso izpustili. Iz tega sledi, da sta zgoraj imeno- vana umora nekriva in da je pravi krivec hišnikov sin Metod Skrjanec.

Ij Glavni nabor za Ljubljano bo 28., 29. aprila in 1. maja v „Mestnem domu“. Začetek ob 8. uri dopoldne.

Ij S ključki pečati se ni dobro. Predvčeraj je zasačil policijski stražnik Plevel delavca Ivana Habiča, ki je predajal pri starinarjih okrog 50 ključev in inženirsko mero. Pri uradu je Habič rekel, da mu je ključke dal neki prijatelj, ki jih je dobil pri nekem ključarju.

Ij Javna vinska pokušnja v tukajšnji deželni vinski kleti, bo danes zve- čer od 7 do 9 ure. Dospelo je več novih vinskih vzorcev z vipavskega, krškega, novomeškega in tudi z litijskega okraja. Pikolit se dobi v poliliterskih steklenicah.

Ij Predpustne zabave. Zaključni venček plesne šole trgovskih sotrudnikov v Ljubljani se vrši dne 4. sušca t. l. v Mali čitalniški dvorani točno ob pol 9. uri zve- čer, na katerem se bode plesalo med dru- gim tudi več modernih plesov kakor: „Češka Běseda“, „Bohemienne“, „Boston“, „Pas des patineurs“. Sodeluje godba slavnega c. kr. pešpolka št. 27, Leopold II. kralj Belgijcev.

Ij Žalostna zaroka. Urarski po- močnik Štefan Draguštin iz Zagreba je bil pri nekem tukajšnjem urarju. V času svo- jega službovanja se je pa bil zagledal v neko blagajničarko, kateri se je kazal bo- gatega. Kupil ji je bil dragocene uhane in ji tudi vročil nekaj papirjev, ki jih je cenil po 200 kron. Poroka bi se bila morala vr- šiti že prihodnje dni, toda štrezo je Draguš- tino zmešala policija, ki ga je imela na sumu neke tatvine. Ko se je bil od svojega gospodarja že poslovil in imel na kolodvoru kakor tudi njegove zaročenke prtljago, je policija Draguštinu aretovala. Aretovanec je sicer tajil, trdil da je nedolžen in da ima pri sebi samo 2 kroni denarja. Ko so ga pa preiskali, so našli pri njem 214 K go- tovine in več drugih papirjev. Od svoje za- ročenke je Draguštin dobil tudi 120 K de- narja, za katero vsoto si je pa nakupil več perila. Aretovanca, ki je bil radi goljufij že kaznovan, so izročili deželnemu sodišču, kjer bode imel čas premišljevat o razdrti zaroki.

Ij Srebrni zaslužni križec je dobil orožniški postajevođa g. Janez Hutter v Ljubljani, ker je rešil iz smrtni nevarnosti dva človeka.

Ij Ogenj v dimniku. Sinoči so se bile vnele saje v dimniku centralne kurjave v novi mestni jubilejski ubožnici v Japljevih ulicah. Ker je bila vsaka nadaljna nevarnost izključena, so ogenj pogasili domači.

Ij Umrl je c. kr. pomožni uradnik v pok. g. Franc Tauses.

Ij Zelezniški voz z 20 konji se je bil prevrnil sinoči na južnem kolodvoru. Obdrgnila sta se bila dva vlaka in se je pri tem zvrnil voz, v katerem so bili konji. K sreči se ni poškodoval noben konj, ven- dar so pa morali razbiti železniški voz, da so tako rešili konje. Ker se je spocetka mislilo, da bodo konji poškodovani, so po- klicali na lice mesta živnozdravnika. Tudi konjski mesar je prispehal na kolodvor, a je moral editi brez konjskih glav.

Ij 25letnico ustanovitve praz- nuje danes modna trgovina g. Henrika Kende. V trgovini deluje dvajset usluž- bencev.

Ij Ljudska kopelj — razšir- jena. Občinski svet namerava „Ljudsko kopelj“ razširiti Hvalevredno! Prav je, da se sedanja „Ljudska kopelj“ razširi, a pri tem naj se pa misli na zgradbo še ene „Ljudske kopelji“ na drugem kraju mesta.

Ij CXXXVII. odborova seja „Slovenske Matice“ v Ljubljani bo v ponedeljek, dne 6. sušca t. l., ob polpetih popoldne v društveni pisarni.

Ij Kmečki ples priredi „Dru- štvo trgovskih in poljedel- skih uslužbencev“ v soboto, dne 4. sušca 1905 v salonu Gösseve pivarne. Sv. Petra cesta 47. Godba na lok. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 30 kr., za ude 15 kr. Cisti dobiček je na- menjen onemoglim uslužbencem.

Ij Stavbišča na prodaj. Mestna občina ljubljanska proda k Podturenskemu gradu spadajočih četrere stavišč nasproti Ogorelčevi in Špalekov vili v obsegu 1072 m², 1068 m², 1094 m² in 1076 m², štirjaški meter po 10 kron; ob Bleiweisovi cesti poleg Wettachove vile ležeče stavišče v ob- segu 1532/32 m² pa štirjaški meter po 12 k r o n. Pojasnila in pogoje je uvideti pri mestnemu magistratu ob navadnih uradnih urah.

Ij Poročil se bo jutri gosp. Žitko Kruh ar, c. kr. zvečni kancelist v Koz- jem, z gđo Sevdano Piškur, hčerko g. Fr. Piškurja, hišnega posestnika v Ljubljani.

Ij Zabavni večer, katerega je pri- redilo Katoliško mladeniško društvo v ne- deljo v Rokodelskem domu, se je prav dobro obnesel. Spored je bil prav bogat in je — kar je treba posebno omenjati — v resnici mnogoštevilnim gostom podal to, kar je obe- tal. Slišali smo nekaj prav dobrih mešanih zborov („Zvezda“, „Triglav“), pred vsem pa je ugajala veseloliga „Črevljar“. — Mladi igralci so igrali spretno in z od nastopa do nastopa naraščajoče vnemo. Odlikovali so se pač vsi in občinstvo ni štedilo s pohvalo. Vrli pomočniki se dedali burko „Klepetec“, ki je tudi vzbudila mnogo smeha. — To krasne, dovtipno igre so igrali izvrstno trije nam na odru že dobro znani pomočniki. — Zabavo in pouk je dovršil govornik večera dr. Jerše, ki je z znano spretnostjo v duho- vito-šaljivem govoru bičal pustni čas kot nenasičnega morskega polipa. Ostavili smo natlačeno polno dvorano z vtisom, da ima društvo rokodelskih pomočnikov v mlade- niškem društvu lep, spreten naraščaj, vajenci pa v pomočnikih krepko, prijateljsko oporo. Bil je lep večer — vivat sequens!

Ij Za kruhom. Včeraj se je odpe- ljalo z južnega kolodvora v Ameriko 98 Slovencev, 12 Hrvatov in 44 Makedoncev. V Beljak se je odpeljalo 16, na Hrušico pa 13 Hrvatov. — Z Ogrskega je prišlo 68 kočevskih tesarjev, z Dunaja pa 20 Koče- varjev, ki so tam pekli kostanj

Ij Izgubljena je zlata igla z bri- ljanti v obliki polumeseca, vredna 300 K, in zlat mečan prstan. G. I. K. je izgubila srebrno zapestnico, vredno 3 krone. Služ- kinja M. B. je pa izgubila dva prosta ban- kovca po 10 kron.

Štajerske novice.

š Iz Makol. Nekdaj slovite makol- ske premogokope, vzel je, kakor smo že včeraj poročali v zakup g. Ivan Kosi rodod Malonedelčan. S tem be pereče kovaško vprašanje radi finega premoga vendar en- krat rešeno, ker je rudokop bil več let v „mirnem stanju“. Kakovost premoga je ena najfinjših brez konkurence. — Mi smo se snegu tako priljubili, da nas je močno obis- kal in se le prav počasi pobira, nič mu ni kaj prav volja nas zapustiti. Ljudje pri nas pridno delajo po vinogradih, v kolikor to razmere dopuščajo, ker so s spodporami zelo počasni in skopi. Nekaj starih vinogradov se nahaja še pa v prav dobrem stanju.

š Pogumni redar. Posebno pe- hvalo izza teharskih volitev zasluži občins- ki redar Anton Koštomaj. Dasiravno je bil 3 leta v službi nemškega občinskega zastopa, in se je bilo bati, da zopet Nemci zmagajo, ni se dal ostrašiti, da bi z Nemci volil, niti ne, da bi se vzdrljal glasovanja, ampak je pogumno volil s Slovenci proti svojim službodajalcem Nemcem, ki bi ga gotovo iz službe odpustili, če bi bili zmagali. — Slava mu!

š Kmetijsko bralno društvo snujejo v Makolah.

š Ponesrečil se je v Celju 15 let stari mizarski vajenec Franc Otorepec. Odrezalo mu je štiri prste na levi roki.

š Čuden molk. Ze dve številki „Domovine“ sta izšli od obč. zbora obrt- nega društva v Celju, a nobena ni prinesla poročila niti o običnem zboru samem, niti o imenovanju dr. Dečka častnim članom. Kaj ta molk pomeni?! Najbrže se gospodje sra- mujejo svoje politične nezrelosti. Sploh so se pa na običnem zboru razpravljale stvari, ki jih je boljše zamolčati, kakor o njih pi- sati. Mi bomo sicer o tem tudi molčali, če- prav se nas je na jako neroden način iz- zivalo.

š Nesreča. V Otiškem Vrh pri Št. Janžu nad Spod. Dravogradom se je pone- srečil v svojih umetnih mlinih g. Majdič. Odrtgalo mu je levo nogo. Nato je imel strašne bolečine in je pretekli teden v sredo umrl. Pokojnik je bil v sorodu z znano Majdičovo rodbino v Kranju in Celju.

š Faloterijo je javno imenoval g. Ivan Rebeke, bivši predsednik „Obče- slov. obrtnega društva v Celju“ naše poro- čilo o imenovanju dr. Dečka častnim čla- nom v zadnji sobotni številki. Pozivljamo g. Rebeke, da nam dokaže v dotičnem po- ročilu kako neresnico ali kaj sličnega, po- tem naj šele govori o faloterijah. Vpraša naj tudi v Celju pri merodajnih faktorjih — seveda ne pri dr. Kukovcu — in zvedel bo, da se, lahko rečemo, vsi strinjajo z našim stališčem, da je bilo namreč politično nemodro se daj imenovati dr. Dečka čast- nim članom. Mi bi o imenovanju samem molčali in se tudi z društvom samim ne bi dalje pečali, če bi ne bili prepričani, da je to v interesu dobre stvari. Sedaj pa, ko nas je predsednik društva izzival, bomo objavili še nekaj zanimivosti, ki bodo marsikomu neprijetne, a bodo stvari koristile. V pojas- nilo še pripomnimo, da „Slovenca“ ni iz- ključilo društvo ali njega odbor, nego neki gospodje, s kojih delevanjem pri raznih dru- štvih se bomo še bavili.

š „Slovenca“ izključili so v gostilni „Delavskega podpornega društva v Celju“ takrat, ko je začel pisati o dr. Deč- kovi aferi. Iz tega dejstva je razvidno, da

se „nekateri“ zelo bojé, če bi celjski slovenski delavci izve- deli resnico o stvari. Da smo pisali golo in čisto resnico in da smo stališče vseh celjskih Slovencev — z izjemo neke klike — nepokrito in odločno zavzemali, to nam morajo priznati tudi naši politični nasprot- niki. Ce pa pišemo resnico in če se z nami strinjajo vsi celjski Slovenci, zakaj se do- pušča, da se slovenskemu delavcu prikriva to, kar je opravičen vedeti. Sicer se pa kmalu s celjskimi slovenskimi delavci vi- dimo.

Koroške novice.

k Umrl je na Brodu pri Sp. Dravogradu g. Sitar, odbornik slov. hranilnice in posojilnice za Spodnji Dravo- grad in okolico. Bil je dober Slovenec in veren katoličan. N. p v m !

Književnost in umetnost.

*** Postne pesmi,** zložil P. Hugo- lin Sattner, so bile napovedane v predzad- nji številki „Glasbenika“, a so se neljubo zakasnilo v tiskarni. V soboto izidejo v lepi izdaji, partitura (12 strani) in štirje glasovi na lepem, močnem papirju. Partitura in gla- sovi stanejo 3 K, s pošto 10 h več. Raz- pošiljanje je prevzela „Katol. bukvarna“, zategadelj naj se naročila pošiljajo edino njej, ne več frančiškanskemu samostanu. — Skladatelj je znan, sodimo pa, da z vsakim novim delom kaže večjo resnobo in umer- jenost. Prepričani smo, da bodo vsi mešani zbori, ki negujejo čveteroglasno petje, radi segli po tem delu, segli tem raje, ker nam res manjka dobrih, izvirnih postnih pesmi.

Društva.

(Izobraževalno, zabavno in podporno društvo „Zvezda“ na Dunaju) je pri svojem 6 običnem zboru izvelilo sledeče gospode v odbor: Jak. Pukl, predsednikom; Jak. Vovk, podpredsednikom; Gabrijel Mernar, 2. podpredsednikom; Jak. Šeme, blagajnikom; Vinko Krušič ml., tajnikom; v odbor: Ivan Luzar, Frančišek Merlak, Ivan Tomažević; za namestnike: Fr. Sušteršič, Iv. Peterman, Iv. Von- čina; za revizorje: dr. Fr. Göstl, Jos. Božič, Fr. Smerdug. „Zvezda“ šteje 8 ustanovnikov, 3 častne člane, predse- dnika Jak. Pukla, pevovodjo g. Vinko Krušiča in blagajnika g. Jakoba Se- meta. Društvo je imelo 3 predavanja: gg. stotnika Frid. Kavčiča, Igo Kaša in dr. Göstla. Zabavnih večerov je društvo imelo 8, izlete 3 (v Maria Enzersdorf, Giess- hütte in Ober St Veit). Odbor je razdelil več podpor med potrebne ude in druge, pa tudi nekaterim vseučiliščnikom. — Društvo je po- sebno lepo napredovalo v vsakem oziru, po- sebno pa petju. Pri zabavah je dvorana na- vadno pretesna.

(Borovniški tamburaši) pri- rede na pustno nedeljo, 5 marca 1905, ve- selico, združeno s tamburanjem, petjem, šaljivo igro in plesom v prestorih gosp. V. Fortune. Začetek ob 7. uri zvečer.

Razne stvari.

Najnovejše.

Velik požar je bil v luki Genova. Škoda je velika. — 40 otrok je bilo zastrupljenih v Odesi v nekem vzgo- jevališču. Posode, v katerih se je jed ku- hala, so bile okrušene. — Radi raz- pečavanja ponarejenega de- narja je bil pred dunajskimi porotniki obsojen Ernst Liebel na štiri leta težke ječe. — Ustavljena preiskava. Iz Bu- dimpešte poročajo, da je trgovski minister ustavil preiskavo proti 259 železniškim urad- nikom, ki so bili radi stavke v preiskavi. Vsi dobe zopet službe. — Velik požar je v luki v New Orleansu uničil 12 poslopij ter 21 shramb žita. Škoda znaša pet mili- jonov dolarjev — Plini eksplodi- rali so v rudniku Vilco v zahodni Vir- giniji. 25 delavcev je mrtvih. — Iz Bari poročajo: Škoda, povzročena od povodnji, se ceni na deset milijonov škode. — Davek na gledališke listke namerava vpeljati berolinska mestna občina. — Stavka železničarjev na S r b s k e m? „Stampa“ napoveduje stavko srbskih železničarjev, ker so s svojim po- ložajem nezadovoljni.

„Idila“ izpred Italijanskega sodišča. V Rietiju na Laškem se je dne 16. t. m. vršila porotna obravnava proti nekemu roparju. Naval občinstva, ki je bilo silno navdušeno za roparja, je bil velikansk. Naenkrat so se sporekli državni pravdnik in zagovornika. Ko se je predsednik so- dišča vmešal v prepri v prilog državnega pravdnika, je prišlo do tepežu. Črnilniki in stali so frčali semtertja, tako da so morali slehnjič bežati državni pravdnik in sodniki. Med tem je pa občinstvo prodrla iz avdito- rija ter se spoprijelo s slugami in orožniki; razvila se je pravcata bitka. Ko bi obtože- nec ne bil sedel v kletki, kakor je to tam splošna navada, bi bil prav lahko ušel.

Slednjič so poklicali vojaštvo, ki je zopet napravilo mir. Bilo je mnogo ranjencev.

Bošnjak — japonski major.

Pred leti je vstopil v japonsko vojno mor- narico Bošnjak Sunarić, doma iz Dolca pri Travniku. Te dni je pisal Sunarić svojim sorodnikom, ki žive v Sarajevu. Kakor je povzeti iz pisma, se je Sunarić udeležil na japonskem brodomu obleganja Port Arturja. Ker se je v boju odlikoval, je bil po kapi- tulaciji Port Arturja povišan v čast majorja ali pomorskega kapitana I. razreda.

Kako se je ujel? Na nekem pa- riškem trgu se je zbrala pred dnevi velika množica gledalcev, ki so gledali, kako se je mučil neki kočijaž, da dvigne svojega konja. Med množico nahajala se je tudi pro- dajalka zelenjave iz okolice, ki se je vra- čala od tržnice. Žena je kupila tudi past za krte, ki jo je vtaknila v veliki svoj žep. Naenkrat začuje grozen krik, ki ga je zagnal zraven stoječi mlad mož; ta je namreč po- segel ženi v žep ter prišel s svojo roko v odprto past. Žepnega tatu, ki mu je past odtrgala dva prsta, so morali nezvestnega odnesti.

Podgane snedle 100.000 fran- kov. V Parizu sta hranila neka mož in žena vrednostne papirje. Ko sta hotela od- striči odrezke, da potegneta obresti, sta našla le male koščke zgrizene od podgan. Papirji so bili vredni 100.000 frankov.

Navdušeni kočijaži. Te dni so v Parizu igrali neko Daudetevo igro, in si- cer je bila to ravno 100. uprizoritev te igre. Pri tej priliki priobčujejo listi zanimivosti iz pesnikovega življenja. Alfonz Daudet se je aboniral pri nekem kočijažu, ki ga je vsak dan peljal na izprehod. Ščasom se je razvilo med obema prav prijateljsko raz- merje. Kočijaž je bil tako zelo ponosen na to, da je vozil pesnika, da jo je nekega dne pogodil ter okrasil svojo kočijo s krasno narejenimi črkami A. D. ter s knežjo kro- no. Daudeta je torej kočijaževa milost „povz- dignila“ v knežji stan. — Tudi Viktor Hugo je nekoč imel opraviti s kočijažem, ki je bil navdušen za literaturo. Pesnik se je ne- koč peljal kratko pot. Ko je potem izstopil in hotel plačati, je dejal kočijaž ponosno: „O! vas, gospod Hugo, ne sprejemem de- narja; zame je velika čast, da ste volili moj voz.“ Ker se dobri možiček ni dal pre- govoriti ter je vedno odklanjal denar, ni vedel Hugo storiti ničesar drugega, kot se revanžirati na ta način, da je moža povabil na kosilo. — Tudi Moltkeju se je nekaj podobnega pripetilo z nekim pariškim ko- čijažem. Sicer ga potem ni povabil na ko- silo, pač pa mu je poslal v zahvalo svojo sliko z lastnoročnim podpisom.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 1. marca. (K. u.) Ustavni od- sek je sprejel predlog, naj se izvoli podob- ber 7 članov, ki bo proučil po § 14 izdane vladne odloke. Ministrski predsednik je za- govarjal upravičenost vseh takih odlokov.

Dunaj, 1. marca. Prihodnja seja drž. zbora bo v petek. V razpravi bo Der- schattov predlog o razmerju Avstrije do Ogrske. Tik pred velikim tednom pojde zbornica na počitnice.

Budimpešta, 1. marca. Položaj na Ogrskem je neizpremenjen. Košut je imel političen govor na zastopnike mesta Szat- mar Nemeti, ki so mu prinesli diplomu za častnega meščana. Košut je rekel: Ker ne- odvisna stranka še nima popolne večine, je naravno, da ni mogoče popolnoma izvršiti načel neodvisne stranke. — Opozicija na- merava predlagati v zbornični seji dne 8. marca, če bo zasedanje odgodeno, da se naj Tiszo teži.

Minsk, 1. marca. Dijaki duhovni- škega seminarja so se uprli. Udrli so v rek- torjevo stanovanje, polomili vse pohištvo in sežgali vse spise. Dijaki so ostavili mesto.

Moskva, 1. marca. V predmestju so našli skrivališče z mnogimi dinamitnimi bombami in revolverji.

Hamburg, 1. marca. V izselniškem lokalu Hamburg Amerika črte je bila velika revolta, ker je družba odgodila prevoz vsled tega, ker je 11 velikih parobrodov oddala v službo Rusije.

Lodz, 1. marca. Šele so tu zopet otvorjene.

Belgrad, 1. marca. Poročnik Dro- barević, ki je radi afere v Nišu bil degra- diran, je pozval na dvoboj vojnega ministra, ker je kaznoval tri častnike, ki so se z njim družili.

Dunaj, 1. marca. Proračunski odsek je sprejel dotacijo „Lloydu“. Črtal je pri- spevek za vzhodno afriško vožnjo od 1 mi- lijon 440 tisoč na en milijon 80 tisoč kron.

Dunaj, 1. marca. Tisza je prišel sem Cesar ga je sprejel v avdijenci.
Dunaj, 1. marca. Listi poročajo, da bo jutri razglašen odstop domobranskega minis'tra Welserheimba. Njegov naslednik bo Schöneich.

Milan, 1. marca. Luksus vlak je vsled velikega števila na železniški progi nastavljenih voz trčnil ob tovorni vlak. Vlak je zgorel. Skode je nad 300 000 frankov.

Varšava, 1. marca. Tu so bili mali protizidovski izgrede.

London, 1. marca. Reuterjev urad javlja iz Njučvana, da je železniški most blizu Tjenlina razdrt. Močni hunhuški oddelki vznemirjajo ruske oddelke.

London, 1. marca. Reuterjev dopisnik poroča iz Kurokijevega stana: V boju okrog Sinhašana so pustili Rusi na bojišču 203 mrtve, a skupno se izgubili 2000 mož ter več strojnih pušk. V petek so vzeli Japonci Tekijakihil, južno od Saha.

Tokio, 1. marca. Ojama javlja, da so Japonci napadli oddelek Rusov 23. m. m. pri Sinčentinapan. Rusi so imeli 16 bataljonov, 20 topov in dobro pozicijo. Dne 24. m. m. so Japonci streljali z granatami ter zvečer zavzeli mesto. Rusi so se umaknili proti severu; za seboj so zažgali mesto ter pustili 150 mrtvih, več pušk in streliva.

London, 1. marca. Dopisniki nekatereh listov menijo, da je vsled bojev ob prelazu Dalin v nevarnosti Mukden. Sodiijo, da se bo Japoncem posrečilo, razviti levo rusko krilo ter vreči nazaj proti Mukdenu, ki bi bil potem za Ruse izgubljen.

London, 1. marca. Iz Tokia o zadnjih operacijah na bojišču poročajo, da so Japonci zelo napredovali. Dne 23. febr. je pričelo prodirati japonsko levo krilo proti jugo zahodu. Japonci so vzeli Rusom več važnih pozicij.

London, 1. marca. Hunhuške čete so razdrle za Mukdenom več milj železniškega tira in razstrelile v zrak en most. Japonci menijo, da bodo Rusi potrebovali najmanj en teden, da popravijo to škodo. Vreme se je spreobrnilo. Sneg se taja.

London, 1. marca. Iz Jokohame poročajo, da divja velika bitka ob Sahu. Japonsko prodiranje se je pričelo na celi črti. Kuropatkinovo levo krilo je v nevarnosti.

Tokio, 1. marca. V parlamentu so bili veliki kravali.

London, 1. marca. Vladivostoška pesadka šteje sedaj 40.000 mož. Delavci in otroci so odposlani v notranjost dežele. „Rosija“ večkrat zapusti luko. „Gromoboj“ še ni popravljen. Trije od sedmih torpedovk so v ledu. Ledolomilci delujejo. V luki je 8 trgovskih ladij.

Chebourg, 1. marca. Ruska eskadra je od tu odplula v zapadni smeri.

Dunajska borza

dne 28. svečana.

Skupna 4% konv. renta, maj—nov.	100 30
Skupna 4% konv. renta, jan.—julij	100 25
Skupna 4 2/2% pap. renta, feb.—avg.	100 90
Skupna 4 2/2% sreb. renta, april—okt.	100 90
Avstrijska zlata renta	120 —
Avstrijska kronska renta 4%	100 25
Avstrijska invest. renta 3 1/2%	92 20
Ogrska zlata renta 4%	118 90
Ogrska kronska renta 4%	98 15
Ogrska invest. renta 3 1/2%	89 45
Delnice avstro-ogrske banke	16 39
Kreditne delnice	677 75
London vista	240 —
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117 12 1/2
20 mark	23 47
20 frankov	19 07
Italijanski bankovci	95 30
Cekini	11 31

Štedilno leštilo za tla (Schneida & Co. na Dunaji) je najcenejše in najpripravnejše sredstvo za domačo porabo pri leštenju parketnih lužilnih in ličilnih tal, se posuši tekom jedne ure. Dobva se pri vrčki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciškan-ske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 8 11—45 23

Zahvala.

Ob slovesnosti 60. obletnice svojega mašništva sem prejel toliko častitek, da se ne morem vsakemu prijatelju posebej zahvaliti. V devetletni bolezni so mi oči močno oslabele: zato prosim, da bi dotični gospodje po tem petu za njihovo izkazano prijaznost blagovoljno sprejeli mojo prisrčno zahvalo.

V Novem mestu, 28. februarja 1905.

Jožef Hočevár,
korar.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, srednji zračni tlak 736'0 mm

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nobe	Padačina v 24. urah v mm.
28	9. zveč.	725'6	+2'6	sr. zah.	dež	2.7
1	7. zjut.	726'5	+1'8	sl. jzah.	"	
	2. pop.	727'0	+5'1	sl. vzh.	obl.	

Srednja včerajšnja temp. +3'3°, norm. +1'2°.

Društvo tiskarjev na Kranjskem naznanja žalostno vest, da je njega večletni član, gospod

Vekoslav Premk
strojnik

po dolgotrajni, mučni bolezni, danes, dne 1. marca, ob 1/9. uri zjutraj umrl.

Pogreb se bode vršil v četrtek, 2. marca t. l. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Sodnijske ulice 9, na pokopališče k Sv. Krištofu.

V Ljubljani, 1. marca 1905.

Bodi mu blag spomin!

385

Zahvala.

Za vse dokaze ljubeznivega sočutja, ki so nam došli povodom bridkega udarca, ki nas je zadel povodom nenadomestne izgube našega iskreno ljubljene očeta, oziroma starega očeta, izrekamo tem potom svojo najtoplejšo zahvalo, posebno častitim gospodom semeniščnikom za krasno petje.

Ljubljana, 1. marca 1905.

Rodbina Bonač-eva.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znan-cem javljamo žalostno novico o smrti našega iskreno ljubljenega soproga, oziroma očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Franciška Tausas
ces. kr. pomožnega uradnika v pok. in imejtelja srebrnega zaslužnega križca s krono,

kateri je danes, dne 1. t. mes., ob dveh ponoči po dolgi, težki bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, v svojem 63. letu mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši dne 2. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Nova ulica št. 5.

Svete maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi Marijinega Oznanenja.

Dragi pokojnik se priporoča v po-božen spomin.

Ljubljana, 1. marca 1905.

Neža Tausas, soproga, — Francišek Tausas, ces. kr. fin. rač. oficijal; Minka Langof, rojena Tausas; Ludovik Tausas, pomož. uradnik; Julija Tausas, c. kr. učiteljica, otroci. — Adolf Langof, c. kr. finančni računski revident, zet. — Vera Tausas, rojena Pfeifer, sinaha. — Vanda, Vladimir, Ivo, Olga, Adolf, Hugon, vnuki in vnučkinje.

Mesto vsakega posebnega oznanila.

387

Prodaja

raznovrstne zarezne in zidne opeke po nizki ceni pri

Angelu Aita

opekarna DRAGA-IG pri Ljubljani.

318 6—1

Mate Bukovčan
brivec

☐☐ **Hopitarjeve ulice 1** ☐☐
nasproti „Katol. tiskarne“

priporoča slavnemu občinstvu svojo

novo urejeno brivnico

z najboljšo postrežbo, ustrezajočo vsem higieničnim zahtevam, v naj obilnejši obisk.

383 3—1

Voz s platneno streho in konjska oprava

382 1—1 se ceno proda.

Vpraša naj se pri stotniku GAUSER, Villa Vettach, I. nadstr., v Ljubljani.

Učenca

386 2—1

za krojaški obrt sprejme se takoj pri Antonu Čebulj, kroj. mojstru na Jesenicah.

Krojaškega pomočnika

sprejme takoj 381 4—1

Franc Vidmar, krojač v Železnikih.

Delo je trajno.

Pozor!

Prva ljubljanska mlekarna.

Slavnemu občinstvu si usojam vljudno naznaniti, da sem danes dne 1. marca v Ljubljani na Turjaškem trgu št. 1 (Katoliški dom) otvoril prodajalno mle-karske zadruge na Brezovici.

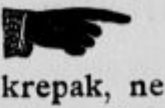
Ker sem si nabavil za moderno mlekar-stvo vse potrebne stroje, ker se bode od strani mlekarske zadruge na Brezovici strogo pazilo na vsestransko pravilno ravnanje z mlekom od strani zadržnikov, in ker imam v službi v mlekarstvu dobro izurjenega mlekarja (Švi-carja), zamorem slavno občinstvo zagotoviti, da se bode v moji mlekarni dobilo vsaki dan in ob vsakem času

1. sveže, snažno nepopačeno in zdravo mleko, za katero jamčim, da bode imelo vedno najmanj 3 1/2% tolsče,
2. svežo in fino sladko in kislo smetano.
3. fino okusno surovo maslo (čajno maslo), maslo za kuhati in kuhano maslo,
4. posneto in pinjeno mleko, katero je, dasiravno na 1%—0.5% posneto, vendar za uživanje še vedno dobro, zdravo in redilno,

376 3—1

5

372 7—2

Učenec

krepak, ne izpod 14 let star, s pri-merno šolsko izobrazbo sprejme se v večjo trgovino z mešanim blagom na Notranjskem. 369 3—2

Urarskega pomočnika in učenca

takoj sprejme **Fr. P. Zajec**, urar v Ljubljani. 331 3

Kupi se že rabljena

oprava za špecerijsko

trgovino.

Ponudbe pod „Trgovina“ poštno ležeče Ljubljana. 380 3—1

Razpis

Pri župni cerkvi na Dobravi pri Kropi je treba **nove strehe**, ki se bo pokrila s ploščami. Delo se bo oddalo upravičenemu mojstru potom minuendo licitacije

v četrtek dné 9. marca ob 11. uri dopoldne

na lici mesta. Proračun, kateri znaša 2284 K 54 h, je na ogled v župnišču na Dobravi pri Kropi.

371 2—1

Stanje vlog 30. nov. 1904: Preje: Gradišče št. 1, Denarni promet 30. nov. 1. 1904: čez 42 milj. kron.

čez 10 milijonov kron. sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstr.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delav-nik od 8. ure zjutraj do 1. ure po-poldan ter jih obrestuje po 4 1/2%

Stanje vlog 30. novem. 1904: K 10,586.128-71. Denarni promet do 30. nov. 1904: 42,500.883-08.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštahranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dné 1. januarja 1904.

Dr. Ivan Susteršič, predsednik.

Josip Silha, knezoškofjski kancelar, podpredsednik.

Odborniki:

Josip Jarc , veleposesnik v Medvodah.	Anton Belc , posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano.
Dr. Andrej Karlin , stolni kanonik v Ljubljani.	Matija Kolar , župnik pri D. M. v Polju.
Francišek Leskovic , zasebnik in blag. Lj. pos.	Ivan Kregar , svet. trg. in obrt. zb. v Ljubljani.
Karol Kauschegg , veleposesnik v Ljubljani.	Greg. Slibar , župnik na Rudniku.
Karol Pollak , tovarn. in pos. v Ljubljani.	Dr. Aleš Ušeničnik , profesor bogoslovja v Ljubljani.

2047 25

Pomladanska in jesenska doba
1905. 343 40-2

Pristno brnsko blago.

En kos Mtr. 3.10
dolga, zad. za kompl. K 7, 8, 10 iz dobre
obleko za gosp. (suk- K 12, K 14 iz boljše
nja, hlače, telovnik) K 16, K 18 iz finejše
stane le K 21 iz najboljše

En kupon (kos) za črno saloni obleko K 20, kakor tudi
blago za površnike, turisti, lode, svilin, kamgarne razpo-
šilja po tovarniških cenah kot realna in solidna znana
tovarniška zaloga za sukno

Siegel-Imhof v Brnu.

Vzorec zastoj in franko. Zajem. pošiljatelj po vzorec.
Velike so prednosti, ki jih imajo odjemalci, ki dobivajo
blago direktno pri tej tvrdki na mestu tovarne.

Franc Stupica,

Ljubljana, Marije Terezije cesta 1
v Ančnikovi hiši poleg Figovca.

Priporočila slamozeznice, mlatilnice, čistil-
nice, gepeljne, preše za grozdje in sadje
pluge in brane najboljše izdelka ter samokol-
nice. Dalje: Sesalke za vodo in gnojnice, pe-
cinkane, asfaltirane in svinčene ovi za napeljav-
vode, razne tehtnice z uteži, štedilnike vse
vrste, kuhinjsko opremo, nagrobne križe, na-
kovača, privijake, žage, kotle za klajo in
šganje.

Portland in Roman-cement, železniški
šine in traverze, poljski mavci.

Mizarstvo, tesarstvo in ključavničarsko
orodje ter vse druge v železno stroko spada-
joče predmete.

Velika zaloga vedno svežega špe-
676 52-45 cerijskega blaga.

Gospodične

katere se žele izobraziti v šivanju
in krojnem risanju sprejema

Franja Jesih, Ljubljana

Stari trg šte. 28.

119

20-11

Mizar išče

izurjenega

strugarja

pod ugodnimi pogoji. Delo trajno.
Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

Odlikovan

z zlato medaljo
na razstavi v Parizu l 1904

Dragotin Puc

tapetnik in preprogar

Dunajska cesta št. 18,

zvršuje vsa tapetniška in dekoracijska dela
er ima v zalogi vse v to stroko spadajoče
predmete lastnega izdelka. 884 42

kakor tudi pohištva prve kranjske mizar-
zadruga v St. Vidu nad Ljubljano.

1122 100-70

Zahtevajte

brezplačno in franko
moj ilustrirani cenik z ve-
ko 600 podobami

ur, zlatega in sre-
brnega blaga
in godbenih reči

Hanns Konrad

tovarna za ure in izvozna trgovina

Most št. 955, Češko

gld. 250.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejenim poroštvo

v lastni hiši v Ljubljani v lastni hiši

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

2 52-2

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike
plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Upravno premoženje kmetske K 5,245.845'40.
posojilnice znaša

Stanje hran. K 5,089.883'14. Denarni K 23,806'306'40. Stanje rez. K 98.238'41.
vlog prometa zaklada

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadruženikih.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406. — Telefon št. 185

Dobro ohranjen
plinov motor

s 3 konjskimi silami, se proda pod ugodnimi pogoji.

Več pove upravništvo „Slovenca“.

2015 8

Svečarska tvrdka Ivana Steleta v Kamniku.

Naznanilo in priporočilo.

Podpisana vdova po rajnem gospodu Ivanu Steletu, svečarju v
Kamniku uljudno naznanja prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu,
da bo nadaljevala svečarski obrt. Ima spretnega delovodja, kateri
je že 10 let pri hiši ter v tej stroki popolnoma izvežban. Priporoča
se torej vsem dosedanjim častitim odjemalcem pri naši tvrdki in upam,
da bodo tudi v prihodnje ostali pri tej tvrdki.

Skrbelo se bo za hitro postrežbo in najbolje blago, kakor do
sedaj.

V Kamniku, 24. februarja 1905.

364 3-3

Marija Stele, vdova.

Prevzetje restavracije.

Podpisani vljudno javlja slav. občinstvu, da je prevzel znano

restavracijo Fantini

v Gradišču šte. 2

katero bo otvoril dne 2. marca t. l. ob 8. uri zvečer s

koncertom „Društvene godbe“

pod osebnim vodstvom kapelnika gosp. Poula, s prosto vstopnino.

Ob tej priliki zagotavlja, da se bo resno potrudil častitim obiskovalcem po-
streči z izvrstnim plzenskim „Prazdroj“ ter Gössovim marčnim pivom iz sodčka.
Nadalje bo točil najboljša dolenska in štajerska vina ter postregel tudi z izvrstno
kuhinja. Dineri, svatovščina in razne pojedine serviral bo v restavraciji, kakor tudi
izven restavracije kar najbolje ter po nizkih cenah. — Vsprejema naročila na obed,
daje na razplago sobe za družbe in klube.

Priporočajo se za prav obilni obisk, beležim velespoštovanjem

Ivan Friedl,

342 3-3

poprej hotelir v Kamniku na Kranjskem.

Postne pesmi
za mešan zbor in orglje, zložil
P. Hugolin Sattner
Izidejo v soboto, 4. marca.
Partitura s 4. glasovi s pošto vred
3 K 10 h, nadaljni glasovi à 40 h.
Naroča se v Katol. bukvarni.

Odlikovan
z zlato kolajno in
časno diplomom
v Parizu.

479 101

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 16

se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke.

Iz trpeznega in solidnega blaga
po nizkih cenah.

Opozorja na velike svoje
zalogo

izgotovljene obleke

posebno na havelke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah

obavitelj uniform avstrijskega državnega železniškega uradnika

Cena škatlici 20 vin. — Manj nego 11 škat-
lic, ki stanejo 2 kroni, se po pošti ne pošilja.

Pozor gozdarjem!

Več tisoč smrekovih in jelovih drogov,
dolgi h 2-50 m, močnih na sredini 4-5 cm,
in več sto smrekovih laf, 6 metrov dolgih
14 cm močnih na sredini, kupi in ponudbe
sprejema 366 3-3

Franc Erjavec,

Vižmarje 11, p. št. Vid nad Ljubljano.

Vsak dan sveže

pustne
krofe

Slaščičarna

Jak. Zalaznik

Stari trg 21. Mestni trg 6.

Sv. Petra cesta 27.

33 19

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri žrebanjih pri izžrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor
je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 18 150-23

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.